

ACADEMIA ROMÂNĂ, FILIALA IAȘI
Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”
Asociația Culturală „A. Philippide”

PROGRAM

COLOCVIUL CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ
LEXICOGRAFIA ACADEMICĂ ROMÂNEASCĂ
PROVOCĂRILE INFORMATIZĂRII

ACADLEXI

Ediția a XIII-a

Iași, 3–4 iunie 2024, hibrid

Lucrările colochiului vor avea loc la sediul Academiei Române, Filiala Iași, și cu participare online, *via* Zoom.

Date de acces prin Zoom Meeting:

<https://us02web.zoom.us/j/83697217648?pwd=Uk9WaHd6bk5iTEFVVL2dFY1dsN05TUT09>

ID: 836 9721 7648

Passcode: 408201

Luni, 3 iunie 2024

Primirea invitațiilor

09⁰⁰–09³⁰

Deschiderea lucrărilor

09³⁰–09⁴⁵

Conferințe în plen

09⁴⁵–11¹⁵

Moderator: Elena Isabelle Tamba

09⁴⁵–10³⁰ PD Dr. Barbara Schäfer-Priess PD Dr. Aurelia Merlan, Constanze Neudek, Ludwig-Maximilians-Universität, München, *COMMATER et COMPATER dans des variétés romanes et germaniques*

10³⁰–11¹⁵ Cristian Moroianu, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, Academia Română, București, *Reevaluarea corpusului lexico-frazeologic al DLR². Considerații lexicografice și lexicologice*

Pauză de cafea

11¹⁵–11³⁰

Lansări și prezentări de carte

11³⁰–12²⁰

Moderator: Gabriela Haja

1. *Terminologia astronomică românească științifică și populară. Fenomene, obiecte cosmice și constelații (TAFOC)*, coord. Cristina Florescu, autori: Cristina Florescu, Laura Manea, Elena Isabelle Tamba, Alina-Mihaela Bursuc, Daniela Butnaru, Cristina-Mariana Cărăbuș, Maria-Marilena Ciobanu, Cătălin Galeș, Florin-Teodor Olariu, Claudiu Teodorescu și Gabriela-Ana Azanfirei, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2023. PREZINTĂ: dr. Cristian Moroianu, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, Academia Română, București.

2. *Hronograf den începutul lumii. O samă de învățături (Ms. 3517)*, traducere atribuită lui Nicolae Milescu Spătarul, ediție critică de Mioara Dragomir, Vol. I–V, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2024. PREZINTĂ: dr. Victor Celac, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, Academia Română, București.

3. *Actele Colocviului Internațional „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării”*. 2023, coord. Gabriela Haja, Mariana Nastasia, editori: Alina Bursuc, Marius-Radu Clim, Mioara Dragomir, Cristina Florescu, Laura Manea, Elena Isabelle Tamba, Claudiu Teodorescu, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2023. PREZINTĂ: dr. Gabriela Haja, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași.

Masă rotundă pe tema

Prezent și perspective în lexicografia academică românească

12²⁰–13³⁰

Moderator: Elena Isabelle Tamba

1. *Dicționarul limbii române*, ediția a II-a
2. Utilitatea resurselor lexicografice digitale create în Academia Română
3. Ediții digitale adăugate în CLRE: *Corpus lexicografic românesc electronic*

Pauză de masă

13³⁰–14⁴⁵

Comunicări

14⁴⁵–19⁰⁰

Moderator: Elena Isabelle Tamba

- 14⁴⁵–15¹⁵ Ion Giurgea, Cristian Moroianu, Iulia Comaromi, *Noi reconsiderări etimologice în DELR, litera D, vol. al II-lea*
- 15¹⁵–15⁴⁵ Raluca-Mihaela Nedea, *Câteva aspecte din practica redactării la Dicționarul etimologic al limbii române (DELR): dificultăți, controverse, problematizări lingvistice și (meta)lexicografice*
- 15⁴⁵–16¹⁵ Cătălin Mititelu, *Digitalizarea DOOM³*
- 16¹⁵–16⁴⁵ Verginica Mititelu, *Pentru un dicționar de utilitate curentă al expresiilor românești*

Pauză de cafea

16⁴⁵–17⁰⁰

- 17⁰⁰–17³⁰ Mircea Minică, Maria Ștefănescu, *Redactarea termenilor pentru trepte monahale în câteva dicționare ale limbilor română și engleză*
- 17³⁰–18⁰⁰ Gabriela Haja, *Numele de plante în Dicționarul limbii române*
- 18⁰⁰–18³⁰ Mioara Dragomir, *Rarități lexicale în Hronograf den începutul lumii. Ms. 3517 (cca 1658–1661) – Analiză în vederea lucrului la Dicționarul limbii române și la Dicționarul etimologic al limbii române, redactate sub egida Academiei Române (Litera E)*
- 18³⁰–19⁰⁰ Mariana Nastasia, *Elementele germane din lucrarea Kleines walachisch-deutsch und deutsch-walachisches Wörterbuch de Andreas Clemens, Buda, 1821. Partea a II-a*

Marti, 4 iunie 2024

Primirea invitațiilor

09⁰⁰–09³⁰

Conferință în plen

09³⁰–10¹⁵

Moderator: Elena Isabelle Tamba

09³⁰–10¹⁵ Bogdan Harhăță, Institutul de Lingvistică „Sextil Pușcariu”, Academia Română, Cluj-Napoca, *Pendent opera (in)interrupta*: dicționarele românești vechi în sec. XXI

ALEXANDRU PHILIPPIDE – 165 DE ANI DE LA NAȘTERE

Rolul lui Alexandru Philippide în dezvoltarea lexicografiei românești

10¹⁵–11⁴⁵

Moderator: Elena Isabelle Tamba

10¹⁵–10⁴⁵ Mioara Dragomir, *Importanța primei etape a Dicționarului limbii române – principile, normele și lucrul lui A. Philippide și al echipei sale*

10⁴⁵–11¹⁵ Elena Isabelle Tamba, *Alexandru Philippide și neologismele în Dicționarul limbii române al Academiei*

11¹⁵–11⁴⁵ Mariana Nastasia, *Utilizarea Ms. Philippide (1897–1905) la redactarea Dicționarului limbii române, ediția a doua, revizuită și adăugită*

Pauză de cafea

11⁴⁵–12⁰⁰

Comunicări

12⁰⁰–18⁰⁰

Moderator: Gabriela Haja

12⁰⁰–12³⁰ Oana Niculescu, Ariadna Ștefănescu, Rodica Zafiu, *Particule-filler: definire, ilustrare acustică, particularități și funcții*

12³⁰–13⁰⁰ Cristina Florescu, *Termenii astronomici românești. Chestiuni etimologice*

13⁰⁰–13³⁰ Laura Manea, *Termeni care desemnează fenomene astronomice în scrierea Viața și petrecerea svinților a mitropolitului Dosoftei*

Pauză de masă

13³⁰–15⁰⁰

15⁰⁰–15³⁰ Alina Bursuc, *Dicționarul între carte și bază de date. Observații terminologice*

15³⁰–16⁰⁰ Marius-Radu Clim, *Impactul digitalizării și al sistemelor de inteligență artificială asupra domeniului lexicografiei*

16⁰⁰–16³⁰ Oana Cenac, *Dinamica vocabularului argotic românesc și reflectarea fenomenului în dicționarele de argou ale limbii române*

16³⁰–17⁰⁰ Mihaela Popescu, *Despre prenumele în limba română. O posibilă introducere*

17⁰⁰–17³⁰ Ionuț Popa, *Denumirile de plante ca sursă a etimologiei populare*

17³⁰–18⁰⁰ Irina-Marinela Deftu, *Câteva particularități ale terminologiei ortodoxe poloneze contemporane: Normarea terminologică*

Închiderea lucrărilor

18⁰⁰–18³⁰

Lista participanților

- Alina-Mihaela BURSUC, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași
- Victor CELAC, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Oana CENAC, Facultatea de Litere, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați
- Marius-Radu CLIM, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași
- Iulia COMAROMI, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Irina-Marinela DEFTU, Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
- Mioara DRAGOMIR, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași
- Cristina FLORESCU, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași
- Ion GIURGEA, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Gabriela HAJA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași
- Bogdan HARHĂȚĂ, Institutul de Lingvistică „Sextil Pușcariu”, Academia Română, Cluj-Napoca
- Laura MANEA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași
- Aurelia MERLAN, Ludwig-Maximilians-Universität, München
- Mircea MINICĂ, Institutul de Lingvistică „Sextil Pușcariu”, Academia Română, Cluj-Napoca
- Cătălin MITITELU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Verginica MITITELU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Cristian MOROIANU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române / Facultatea de Litere, Universitatea din București
- Mariana NASTASIA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași
- Raluca-Mihaela NEDEA, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Constanze NEUDEK, Ludwig-Maximilians-Universität, München
- Oana NICULESCU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București

Ionuț POPA, Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Mihaela POPESCU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București

Petronela SAVIN, Facultatea de Litere, Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

Ariadna ȘTEFĂNESCU, Facultatea de Litere, Universitatea din București

Maria ȘTEFĂNESCU, Facultatea de Litere, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

Barbara SCHÄFER-PRIESS, Ludwig-Maximilians-Universität, München

Elena Isabelle TAMBA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași

Claudius-Marian TEODORESCU, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași / Facultatea de Litere, Universitatea „Transilvania”, Brașov

Rodica ZAFIU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București / Facultatea de Litere, Universitatea din București

Comitetul științific

Éva BUCHI, Université de Lorraine, Nancy, France

Dan CRISTEA, Academia Română, Filiala Iași, Institutul de Informatică Teoretică

Przemysław DĘBOWIAK, Institute of Romance Studies of the Jagiellonian University, Cracovia, Polonia

Gabriela HAJA, Academia Română, Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”

Iztok KOSEM, Trojina, Institute for Applied Slovene Studies, Ljubljana, Slovenia

Cristian MOROIANU, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București

Elena Isabelle TAMBA, Academia Română, Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”

Dan TUFÎȘ, Academia Română, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială, București

Rodica ZAFIU, Universitatea din București, Facultatea de Litere

Organizatori

Departamentul de lexicologie și lexicografie, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română, Filiala Iași
Asociația Culturală „A. Philippide”

***

Lucrările vor fi transmise în direct pe pagina de Facebook a Academiei Române, Filiala Iași:
<https://facebook.com/acadiasi/>.